

РАХУНКОВА ПАЛАТА

РІШЕННЯ

від 26 лютого 2019 року № 4-3

м. Київ

Про розгляд Звіту про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на виконання повноважень Державної архітектурно-будівельної інспекції України

Відповідно до статті 98 Конституції України, статей 7, 25, 26, 35 і 36 Закону України „Про Рахункову палату” розглянуто Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на виконання повноважень Державної архітектурно-будівельної інспекції України.

За результатами розгляду Рахункова палата

В С Т А Н О В И Л А:

1. Державною архітектурно-будівельною інспекцією України як відповідальним виконавцем бюджетної програми за КПКВК 2752010 „Керівництво та управління у сфері архітектурно-будівельного контролю та нагляду” на забезпечення своєї діяльності протягом 2016–9 місяців 2018 року загалом використано 351,8 млн грн, з яких 91,7 відс. – на оплату праці та нарахування на неї, 4,9 відс. – на оплату послуг (у тому числі комунальних послуг та енергоносіїв), 2,4 відс. – на інші поточні видатки, на розвиток видатки не передбачалися.

За ініціативою Держархбудінспекції до кошторисів неодноразово вносилися зміни шляхом перерозподілу видатків між окремими КЕКВ (у розмірах від 0,4 до 69,2 відс. затвердженого на початок року обсягу), що свідчить про **неналежне прогнозування та планування видатків** на забезпечення діяльності органу.

Крім того, внаслідок неефективного управління бюджетними коштами протягом 2016–2017 років Держархбудінспекцією у кінці бюджетного періоду повернено до державного бюджету 1,3 млн грн невикористаних асигнувань загального фонду за КПКВК 2752010.

2. За відсутності ефективного контролю Мінрегіону як головного розпорядника бюджетних коштів та дієвої системи внутрішнього контролю в Держархбудінспекції, останньою не забезпечено виконання в повному обсязі результативних показників, затверджених у паспортах

бюджетної програми за КПКВК 2752010 на відповідний рік, а також допущено низку прорахунків при плануванні та непродуктивне використання бюджетних коштів.

2.1. При майже стовідсотковому використанні коштів, передбачених у державному бюджеті на забезпечення діяльності Держархбудінспекції, **виконання результативних показників** бюджетної програми становило **46,2 відс.** за 2016 рік і **50,0 відс.** за 2017 рік (виконано 12 із 26 і 14 із 28 показників відповідно). Більшість невиконаних результативних показників пов'язана з проведенням заходів архітектурно-будівельного контролю та нагляду, видачею документів дозвільного характеру на виконання будівельних робіт, сертифікатів про прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів та декларацій про готовність об'єктів до експлуатації, що вказує на неефективну діяльність Держархбудінспекції.

2.2. Сектор внутрішнього аудиту, створений у Держархбудінспекції, фактично працював лише рік. При цьому аудиторські звіти, складені за результатами внутрішніх аудитів, не відповідали вимогам Стандартів внутрішнього аудиту, затверджених наказом Мінфіну від 04.10.2011 № 1247. Сектором також не проводився аналіз виконання територіальними органами рекомендацій за наслідками таких аудитів.

Конкурси на заміщення вакантних посад сектору протягом 2016–9 місяців 2018 року Держархбудінспекцією **не оголошувались**, що **створює ризик скорочення таких посад** відповідно до статті 24 Закону України від 10.12.2015 № 889 „Про державну службу”.

Мінрегіоном аудити діяльності Держархбудінспекції у періоді, що досліджувався, проводилися щорічно, за результатами яких порушень не встановлено. Виявлено лише недоліки, що перешкождали виконанню Держархбудінспекцією окремих функцій, проте **оцінка ефективності планування і виконання бюджетної програми за КПКВК 2752010 Мінрегіоном не проводилась.**

2.3. Унаслідок недотримання окремих нормативно-правових актів Держархбудінспекцією допущено непродуктивне використання коштів державного бюджету, зокрема:

при підготовці проектів кошторисів і бюджетних запитів на 2016–2018 роки необґрунтовано завищено видатки за КЕКВ 2120, за розрахунками аудиторів, на **1,2 млн гривень**;

15 працівникам Держархбудінспекції призначено та нараховано премію в повному обсязі за критерієм „якість виконання завдань” (на загальну суму **25,0 тис. грн**) у місяці, в якому таких працівників притягнуто до дисциплінарної відповідальності за неналежне виконання посадових обов'язків;

через ухвалення керівництвом Держархбудінспекції неправомірних управлінських рішень, пов'язаних зі звільненням працівників, що підтверджено рішеннями судів, останнім виплачено середній заробіток при відновленні на посаді та за час вимушеного прогулу у періоді, що досліджувався, у загальній сумі **176,5 тис. гривень.**

2.4. Аудитом встановлено незабезпечення Держархбудінспекцією належного контролю за дотриманням законодавства при укладенні договорів про отримання послуг та їх виконанням, **що створює ризики ненадання таких послуг у повному обсязі.**

Протягом 2016–9 місяців 2018 року Держархбудінспекцією під час закупівлі послуг з програмування, консультаційних послуг з питань програмного забезпечення та інтернет-послуг за 19 укладеними договорами на загальну суму 1,1 млн грн не дотримано принципів здійснення закупівель, передбачених Законом України від 25.12.2015 № 922 „Про публічні закупівлі”, зокрема таких, як добросовісна конкуренція серед учасників, відкритість та прозорість на всіх стадіях закупівель.

3. У періоді, що досліджувався, законодавство, яке визначало правові засади здійснення державного архітектурно-будівельного контролю та нагляду, в цілому було сформованим. Проте потребують удосконалення окремі норми, зокрема:

Законом України від 02.03.2015 № 222 „Про ліцензування видів господарської діяльності” та Порядком ліцензування господарської діяльності, пов’язаної із створенням об’єктів архітектури, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 05.12.2007 № 1396, не встановлено підстав і механізму відновлення дії зупиненої ліцензії;

пункт 121 Переліку документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності, затвердженого Законом України від 19.05.2011 № 3392, не відповідає нормам частини другої статті 39 Закону України від 17.02.2011 № 3038 „Про регулювання містобудівної діяльності” щодо визначення сертифіката про прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об’єктів.

4. Через незабезпечення Держархбудінспекцією чіткої взаємодії між структурними підрозділами та належного контролю за видачею документів дозвільного характеру, сертифікатів про прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об’єктів та декларацій про готовність об’єктів до експлуатації, відсутні достовірні дані про кількість виданих таких документів.

Так, за інформацією Департаменту дозвільних процедур у 2017 році видано **137,1 тис.**, за 9 місяців 2018 року – **75,8 тис.** документів. Проте відповідно до Річного фінансового звіту за 2017 рік – **121,7 тис.**, за даними єдиного реєстру документів, що дають право на виконання підготовчих та будівельних робіт і засвідчують прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об’єктів, за 9 місяців 2018 року – **103 тис.** документів.

Аудитом також встановлено, що Держархбудінспекцією не здійснюється облік:

даних про стан виконання виданих об’єктам нагляду приписів та надходжень до бюджету накладених сум штрафів за результатами держархбуднагляду;

результатів здійснення держархбудконтролю та держархбуднагляду у розрізі видів порушень;

результатів перевірок документів та матеріалів, складених об'єктами нагляду.

Протягом 2016–9 місяців 2018 років при зменшенні кількості прийнятих рішень про відмову у видачі ліцензій на провадження будівельної діяльності (з 8,7 до 3,2 відс.), збільшилася кількість залишених без розгляду документів для отримання ліцензій (з 10,5 до 14,8 відс.), майже 70 відс. ліцензій анульовано за заявами самих ліцензіатів.

5. Держархбудінспекцією не забезпечено ефективного державного архітектурно-будівельного контролю та нагляду, що призвело до низької результативності перевірок.

5.1. Аудитом встановлено неякісне здійснення державного архітектурно-будівельного контролю: виконання приписів про усунення порушень вимог законодавства у сфері містобудівної діяльності, будівельних норм, стандартів і правил, зупинення виконання підготовчих та будівельних робіт становило 52,3 відс., постанов про порушення суб'єктами містобудування вимог Закону України від 14.10.1994 № 208 „Про відповідальність за правопорушення у сфері містобудівної діяльності” та Кодексу України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073 – 61,1 відс., стягнуто накладених штрафів за виявлені порушення – 13,3 відс. (або 122,6 із 918,8 млн гривень).

Слід зазначити, що рівень стягнення накладених штрафів виконавчими органами з питань держархбудконтролю, утвореними в межах процесу децентралізації (28,1 відс.), є в 2,5 рази вищим, ніж рівень стягнення структурними підрозділами Держархбудінспекції (11 відсотків).

На розгляді в органах державної виконавчої служби знаходяться матеріали перевірок із 357,0 млн грн накладених штрафів, в судах оскаржуються 439,2 млн грн, що становить 38,9 та 47,8 відс. загальної суми накладених штрафів відповідно.

5.2. Неєфективність заходів державного архітектурно-будівельного нагляду спричинила низький рівень виконання винесених об'єктам нагляду постанов про адміністративне правопорушення (1,4 відс.) та стягнення накладених штрафів до державного бюджету (1,5 відс., або 30 тис. грн із 2 млн гривень).

У 2018 році Держархбудінспекцією покладені на неї повноваження у частині здійснення державного ринкового нагляду не виконувалися.

За результатами обговорення та на підставі викладеного Рахункова палата

В И Р І Ш И Л А:

1. Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на виконання повноважень Державної архітектурно-будівельної інспекції України, затвердити.

2. Поінформувати Верховну Раду України про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на

виконання повноважень Державної архітектурно-будівельної інспекції України.

3. Відомості у формі рішення Рахункової палати про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на виконання повноважень Державної архітектурно-будівельної інспекції України, надіслати Кабінетові Міністрів України та запропонувати доручити Міністерству регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України підготувати пропозиції щодо:

внесення змін до Закону України від 02.03.2015 № 222 „Про ліцензування видів господарської діяльності” та Порядку ліцензування господарської діяльності, пов’язаної із створенням об’єктів архітектури, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 05.12.2007 № 1396, у частині визначення підстав і механізму відновлення дії зупиненої ліцензії;

приведення у відповідність пункту 121 Переліку документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності, затвердженого Законом України від 19.05.2011 № 3392, до вимог частини другої статті 39 Закону України від 17.02.2011 № 3038 „Про регулювання містобудівної діяльності” щодо назви сертифіката про прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об’єктів.

4. Рішення Рахункової палати про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на виконання повноважень Державної архітектурно-будівельної інспекції України, надіслати Міністерству регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України та рекомендувати:

вжити заходів щодо ефективного планування і виконання бюджетної програми за КПКВК 2752010 „Керівництво та управління у сфері архітектурно-будівельного контролю та нагляду”;

розглянути питання про оптимізацію структури Держархбудінспекції у зв’язку з децентралізацією повноважень у сфері державного архітектурно-будівельного контролю;

підготувати та надати на розгляд Кабінетові Міністрів України пропозиції щодо:

внесення змін до Закону України від 02.03.2015 № 222 „Про ліцензування видів господарської діяльності” та Порядку ліцензування господарської діяльності, пов’язаної із створенням об’єктів архітектури, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 05.12.2007 № 1396, у частині визначення підстав і механізму відновлення дії зупиненої ліцензії;

приведення у відповідність пункту 121 Переліку документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності, затвердженого Законом України від 19.05.2011 № 3392, до вимог частини другої статті 39 Закону України від 17.02.2011 № 3038 „Про регулювання містобудівної діяльності” щодо назви сертифіката про прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об’єктів.

5. Рішення Рахункової палати та Звіт надіслати Державній архітектурно-будівельній інспекції України та рекомендувати:

вжити заходів щодо усунення виявлених недоліків і порушень та їх попередження в подальшому;

забезпечити поліпшення ефективності та якості реалізації повноважень у частині здійснення державного архітектурно-будівельного контролю та нагляду, ліцензування видів господарської діяльності з будівництва, виконання дозвільних та реєстраційних функцій у будівництві;

привести Порядок проведення внутрішнього аудиту в апараті Держархбудінспекції та її територіальних органах – структурних підрозділах, затверджений наказом Держархбудінспекції від 22.04.2015 № 297, у відповідність до вимог Порядку здійснення внутрішнього аудиту та утворення підрозділів внутрішнього аудиту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.09.2011 № 1001, і Стандартів внутрішнього аудиту, затверджених наказом Мінфіну від 04.10.2011 № 1247;

забезпечити належне функціонування сектору внутрішнього аудиту з метою виконання покладених на нього завдань;

дотримуватись вимог чинного законодавства при проведенні закупівель товарів, робіт і послуг за кошти державного бюджету.

6. Оприлюднити рішення і Звіт на офіційному веб-сайті Рахункової палати.

7. Контроль за виконанням цього рішення покласти на члена Рахункової палати Огня Ц. Г.

Голова Рахункової палати

В. В. Пацкан